

BET ALTARRIBA

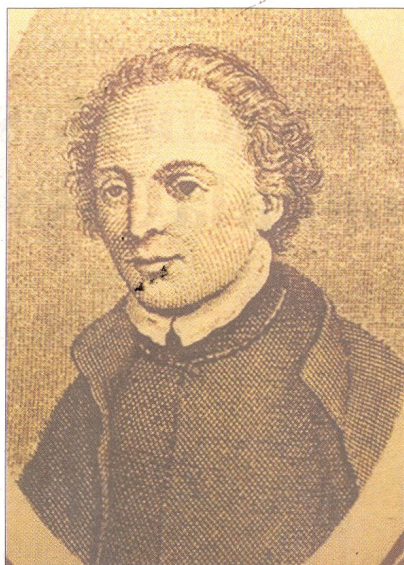
El rector de Valfogona

Francesc Vicent Garcia fou el primer gran escriptor de la literatura barroca catalana i la seva activitat poètica quedarà marcada per l'estada a la rectoria

El personatge no és nascut a la Conca de Barberà, però hi deixà la seva empremta per la comarca o, almenys, aquesta zona territorial li serví a nivell professional i també personal. No només deixà petjada a la comarca, sinó també a una petita població on passà la seva vida fins al dia de la seva mort.

Francesc Vicent Garcia va néixer a Tortosa, però l'any del seu naixement encara no es prou clar avui dia. N'hi ha que diuen que l'any 1578 és el del seu naixement, i d'altres que és el 1579. El que ningú discuteix és que era fill de Francesc Garcia i de Margalida Ferrandis. Tortosa havia donat llum al primer gran escriptor de la literatura barroca catalana. Tot i així, Francesc Vicent ja de molt petit es quedà orfe de pare i la seva mare va contraure segones nupcies amb un llibreter tortosí – Pau Bono – i van tenir, almenys, cinc fills.

Sembla que l'any 1595 va rebre una beca que li va permetre poder estudiar a Lleida. Allà és on coneixerà Pere de Montcada, fet que crearà que la família Montcada passi a ser la seva família protectora. Després dels seus estudis eclesíastics, deu anys més tard, a Vic serà nomenat prevere pel bisbe d'aquesta ciutat. Anys després, la seva vida canvia. És l'any 1606: el nomenen rector de Valfogona de Riucorb. Tot i així, en prendrà possessió a l'any 1607, tot i que en deixa un regent fins a la seva total instal·lació. És l'any

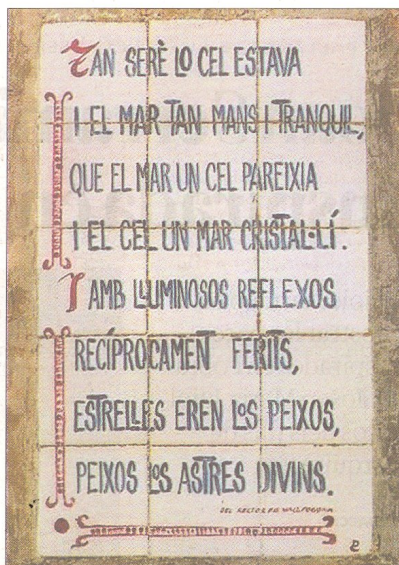
Il·lustració del rector Francesc Vicent Garcia.

1608 quan la seva residència definitiva ja serà aquest indret de la Conca de Barberà: Valfogona de Riucorb. Tot i que també en serà conegut per les seves absències, però tot i així la seva activitat poètica quedarà marcada per una coincidència de la seva presència i estada a la rectoria. I és que la seva vida també girava entorn de Barcelona, Girona, Tarragona, Lleida i Cervera. Ciutats i poblacions que li van permetre créixer

en la seva fe i també realitzar i viure actes importants. A Girona, l'any 1621, va predicar a la seu amb motiu de les exèquies de Felip III de Castella, per exemple.

Va començar a créixer i establir-se com a poeta, sobretot, gràcies als seus viatges a Madrid, va viure nombroses i curioses anècdotes. Com a poeta, va seguir els models imposats pels autors castellans del moment. Tant a nivell formal – és a dir, gèneres, rima – i

a nivell de temàtica. Va donar fruit a una poesia artificiosa i elegant, però també va escriure sobre faules mitològiques i composicions obscenes i grolleres. Tot i la gran popularitat que tingué des del primer moment la seva extensa obra poètica – i d'una manera especial la de caire humorístic i escatològic, que, imitada per molts autors catalans del segle XVII, donà lloc al fenomen que es coneix com a 'vallfagonisme' – (se'n feren nom-

Una placa recorda aquest il·lustre poeta. FOTO: CEDIDA

brores còpies, i Garcia, conegut amb el nom poètic de Garçeni i sobretot com el Rector de Valfogona, es convertí en un personatge mític), una part d'aquesta no fou publicada fins al 1703 – una edició anterior del 1700 ha estat considerada apòcrifa – per l'Acadèmia Desconfiada de Barcelona (*La Armonia del Parnàs: mes numerosa en las poesias varias del Atlant del Cel poetic, lo Dr. Vicent Garcia*). L'edició tingué un èxit notable i fou reimpressa aquell mateix any. Posteriorment en foren fetes noves edicions, una el 1770 (prohibida per la inquisició el 1782) i deu durant el segle XIX, moltes de les quals incompletes i amb poques garanties respecte a l'autenticitat dels textos.

Ja a la rectoria, l'any 1623, conscient que la seva salut anava empitjorant, atorgà testament i nomenà regent de la parròquia a Mn. Pau Martí. Mesos més tard expirava després de patir una llarga agonia, quan només tenia 44 anys. Era el dia 2 de setembre de l'any 1623. Una làpida adossada a la façana del temple parroquial rememora el sepeli de les seves restes mortals en l'anomenat cementiri de preveres que estava situat a l'entrada del temple sota un porxo ara inexistent, tot i que ell ja havia disposat que la seva sepultura s'ubiqués davant de la capella de Santa Bàrbara.

Avui, la seva obra interessa més com a testimoni de la seva època.